

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Росен Костадинов Стоянов

Професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Нов български университет

05.04.2019 година

На докторска дисертация

на докторант Десислава Антова, с тема на дисертационен труд „Традиционни и нови проявления на виртуалната реторика в онлайн медийна среда”, катедра Реторика, Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, професионално направление 2.3. Философия (Реторика, „Реторика във виртуалната среда”).

Научен ръководител:

Проф. Иванка Мавродиева, д.н.

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Дисертацията на Десислава Антова, с тема на дисертационен труд „Традиционни и нови проявления на виртуалната реторика в онлайн медийна среда” отговаря на формалните изисквания в съдържателно отношение. Представен е и автореферат, представящ коректно и цялостно дисертацията, приносните моменти и основните изводи в текста.

Дисертационния труд на Десислава Антова постига научните стандарти, изисквани по закон, но и предполага поставянето на нови жалони в изследването на дигиталността, реториката и виртуалната реторика в частност. Представеният за защита текст е постигнал отличен стандарт на теоретическото предизвикателство. Тези достижения са и необходими основания на положителната ми оценка.

Дисертационният труд е разделен в четири глави, увод, библиография и приложения. Съдържа общо 160 страници текст. Приложенията са оформени отделно – Приложение 1 – обособен корпус от интервюта, Приложение 2 – копие от анкетна карта, Приложение 3 – таблично представен корпус от 120 линка на онлайн публикации и Приложение 4 – таблично представени обработени данни от анкета за онлайн медиите.

Първа глава е посветена на реториката. Представени са основни понятия, свързани с виртуалната, визуалната и мултимодалната реторика. Изградената теоретична рамка дава база на обзор и критичен прочит на базови трудове по реторика.

Във втората глава са въведени корпус от термини, необходими за изследването на мултимедийният нюзрум, като специфично проявление на виртуалната реторика, с ориентиране към представяне на информация, термини и теоретични постановки относно онлайн медиите и съвременната медийна среда.

В трета глава намира място реторичния анализ на обособен корпус от 13 онлайн издания. Основа са мултимодалните проявления на реториката. Извършен е реторичен анализ на употребата на аргументи в онлайн медиите. Разгледани са над 120 линка, в които медиите представят новини по повод така наречения „хитлеристки скандал“.

Четвърта глава на изследването е осъществена на базата на съчетание от два метода: онлайн анкетата (количествен) и дълбочинно интервю (качествен). Изводите се валидират на базата на сравнителен анализ след обобщаване на резултатите.

Целите и задачите в дисертацията са точно и коректно формулирани.

Авторът на предложения за защита текст показва добро познаване на състоянието на разглежданата и интерпретирана от нея проблематика, като може да се отчете необходимото съответствие с използваната литература.

Несъмнено всеки автор има своето научно право да интерпретира писалите преди него. У Кастелс например лично аз намирам за различно обусловена пълната свързаност на човечеството от една страна, и съвсем друго яче осмислено усещането за реалност днес, свързано с въздействието на социалните мрежи.

Дигиталното по-скоро атомизира, фрагментира и деконструира класическите подходи и постулати на Аристотел, предефинира ги. Свидетели и автори сме на нарочен прагматизъм за сметка на красноречие, съразмерност и ритъм, в дейна употреба са изразни средства, фигури на мисълта и тропи, за сметка на абсолютизирането на твърдения, няма разграничаване на мнение и интерпретации от факт, липсва обективизиране.

Прави особено приятно впечатление умението на докторант Антова за съждения като например *„В медийната онлайн реторика фактите са информация, истина за нещо действително случилото се“* (с. 22). *„Виртуалната реторика, разбрана като практически метод за себеизразяване в полето на виртуалното“* (с. 27).

Колегата прави и добра връзка с Ролан Барт, цитирам *„...в реториката на образа, Барт припознава термин, въведен от Юлия Кръстева за „третото ниво“ на смисъла*

като „ниво на означаващността, свързана с полето на означаващото“, и „Концептът е ключов за развитието на визуалната реторика“ (с. 30).

Намирам монографичното изследване за актуално, с практико-приложна стойност. То е интердисциплинарно по своя характер, което се явява и едно от съществените му предимства. Представеният за защита труд е единен резултат от задълбочено познание на редица научни полета на изследване и е предпоставка за сериозен бъдещ практически опит.

Определен и явен е собствения принос на докторант Антова при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Изследването е авторско, коректно и съвестно проведено. Постигнатите обобщения, изводи и интерпретации за достатъчно значими за нивото, за което текстът е представен за защита.

Бих искал да оценя високо и да поздравя колегата и нейния научен ръководител за осъщественото изследване, особено интересна и полезна част от което са данните, описани в 4.2.1. *Новата медийна реторика. Проблемът за дигиталната медийна грамотност.*

Налице е разработен, обяснен и обоснован теоретичен модел на изследването, поставените цел и задачи на което директно и коректно кореспондират и избраната методология и методика.

Представеният за защита дисертационен труд на Десислава Антова, с тема на дисертационен труд „Традиционни и нови проявления на виртуалната реторика в онлайн медийна среда“ доказва достатъчна теоретична задълбоченост на автора и способността ѝ за самостоятелни научни изследвания, като съдържа достатъчен набор от анализи, приносни моменти и изводи, доказващи научните и интерпретативни възможности на докторанта.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията, като съдържа в себе си необходимата информация и акценти от проведеното изследване.

Приемам заявените приносни моменти на докторант Десислава Антова.

Макар и не особено много на брой, представените като част от предварително свършената по темата работа публикации, дават основание да бъдат приети като необходими и достатъчни.

Бих си позволил и немного на брой бележки, както и няколко въпроса.

Приемам несъмнено Хипотеза 1. По отношение на Хипотеза 2 запазвам своята различна интерпретация, а именно че – не онлайн медиите заприличват на социалните мрежи, а по-скоро, че такова твърдение е валидно по отношение на електронните, конвенционалните офлайн медии.

На места в защитавания текст се забелязва известна тенденция към прекомерно и ненужно позоваване на авторитети. Препоръчвам по-смело изказване и аргументирано защитаване на собствено мнение, по вече придобили гражданственост и всекидневност въпроси и постулати. На с. 22 се употребява наименованието „търсачки“: *„Използват се популярните търсачки „Гугъл“, „Мозила“, „Сафари“*. А дали споменатите са търсачки?

На с. 110 – 3.3 *Ролята на социалните мрежи в онлайн медиите у нас*, липсва така необходимата точно в този момент и място данна (по повод FB, Tweeter, Google +).

Като че ли липсват ярко дефинирани ограничения на изследването. На места, някои термини са предпоставени, но не и обяснени като смисъл и контекст. Например: *„Комуникацията в интернет е модулирана...“*

Фигурите трябва да са по-видими, да им се отдели повече място чисто графично.

Позволявам си да задам и следните въпроси на докторант Антова:

1. Дали прави директна връзка, дори аналогизиране между виртуална реторика и онлайн журналистика?
2. Дали за докторант Антова дигитален и виртуален е едно и също?
3. Изпълнени ли са поставените в Увода 7 задачи?

Заклучение.

Уважаеми членове на научното жури, с настоящото приемам предложения дисертационен труд „Традиционни и нови проявления на виртуалната реторика в онлайн медийна среда“, и ще гласувам с „ДА“ докторант Десислава Антова да придобие научната и образователна степен „доктор“ в професионално направление 2.3. Философия (Реторика, „Реторика във виртуалната среда“).

05.04.2019 г.

С уважение:.....

проф. д-р Росен К. Стоянов